

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova mindenemü levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy óra frt —.40 (K —.80)
Negyedévre frt 1.20 (K 2.40)
Félévre frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

Az állam mostohagyermekéi.

A m. kir. államvasutak, illetve a legfőbb vasutas, a kereskedelmi miniszter ismét bizonyosságát adta annak, hogy milyen végtelenül előzékeny és áldozatkész, persze nem alkalmazottaival, hanem jómódu kereskedőkkel és nagyvagyonu gyárosokkal szemben. Ugyanis *új kiviteli tarifák* létesítését vette tervbe „a magyar ipartermékek exportjának föllendítésére.” A kereskedelmi minisztérium iparfejlesztési osztálya ez ügyben megkereste a *kereskedelmi és iparkamarákat*, hogy ezek mielőbb közöljék vele ama hazai vasuti állomások, tengerentuli kikötők és árucikkek jegyzékét, melyeket az új díj-szabásba felvenni szükségesnek tartanak. Viszont a kamarák megkeresték a szakkereskedőket és iparosokat, hogy ezek a saját szakmájuk szempontjából közöljék azokat a kiviteli árukat, feladó-állomásokat és tengerentuli kikötőket, amelyek tekintetében a közvetlen díj-szabás létesítését kívánatosnak tartják. A beérkező jelentésekhez képest állapítják meg majd a Máv. új kiviteli tarifáit akként, hogy a fontosabb kiviteli árucikkekre nézve első sorban a balkáni kiviteli nyerjen *megfelelő kedvez-*

ményt és pedig egyidejűleg a vasuti tételek mérséklésével lehetőleg a magyar hajózási társaságok viteldijait is le fogják szállítani.

Ez mind igen szép és üdvös dolog. Teljesen méltányoljuk azokat a nagyfontosságú érdekeket, amelyek a kiviteli emeléséhez fűződnek. Nem zárkozunk el az ország külkereskedelmének gazdasági fontossága elé. Csak egy pár megjegyzést bátorítunk ehhez az államvasuti reformhoz fűzni.

Elsőbben is, milyen föltűnő az, hogy a kereskedelmi miniszter maga szólítja föl javaslatlételre és véleményadásra az ország gyárosait, iparosait és kereskedőit, amikor kedvezmények, mérsékelt vasuti tételek, leszállított viteldijak alakjában *megszámlálatlan milliókat* szándékozik nekik *ajándékozni*. A miniszter ur a távolállókát megkérdezi, hogy hány milliót méltóztatnak az állam-pénztár rovására követelni. Ellenben amikor a *kinevezett állami vasuti alkalmazottak* „fizetésrendezését” összetákolták, akkor inkább sztrájkba kergettek 40,000 embert, semhogy akár meg is hallgatták volna őket. És amikor azt a nyomoruságos *nyugbér-intézményt* félcelték össze, eszükbe sem jutott a legközvetlenebbül érdekelteket, a vasuti munkásokat és ideiglenes alkalmazottakat meghallgatni. Azokat nem hívta föl a miniszter javaslatlételre és véleményadásra, sőt akkor is fittyet hányt nekik, amikor az illető alkalmazottak nagygyűlésükön és emlékiratukban mondták el véleményüket és tették meg javaslatukat. Mi ebből a tanulság? Az, hogy sokkal közelebb áll a kereskedelmi miniszterhez a gyáros, kereskedő és iparos, mint az államvasuti alkalmazottak összessége.

Második megjegyzésünk a következő: Amikor a *kinevezett vasutasok* a fizetésemelés elégtelensége és szűkeblősége miatt zudultak föl és amikor az ideiglenes alkalmazottak és vasuti munkások béremelést követeltek, azzal

választottak a Máv. méltóságos és kegyelmes nagyurait, hogy nem lehet, „mert a Máv. *deficittel* dolgozik és az állampénztár nem bírná el az így rárótt terheket.” Pedig a *tisztességes fizetésrendezés és az általános bérjavítás csak egy csekély részét tenné ki annak az óriási összegnek*, ami tarifakedvezmények alakjában és egyéb állami szubvenciók révén a nagybirtokosok, nagyiparosok és nagykereskedők amugy is jócskán bélelt zsebeibe foly.

Hivatalos adatokkal bizonyíthatjuk ezt. Lukács László pénzügyminiszter röviddel ezelőtt vaskos kötetben számolt be a vezetése alatt álló minisztérium tízévi működéséről. A beszámolóból a következő érdekes adatokat találjuk:

Ipari és kereskedelmi célokra a pénzügyminisztérium az utolsó tíz év alatt a következő kiadásokat eszközölte:

1895. évben	1443000 K-t	1900. évben	3998561 K-t
1896. „	1536000 „	1901. „	4691440 „
1897. „	2098000 „	1902. „	4733002 „
1898. „	2371103 „	1903. „	5359653 „
1899. „	3154274 „	1904. „	2 469089 „

Csupán ezen tíz év alatt együttvéve nem kevesebb, mint **ötven millió koronát** fordított készpénzben „ipari és kereskedelmi” célokra az állam. Hogy pedig mi értendő ezen gyűjtő fogalom alatt, a következő részletekből tudjuk meg:

Iparfejlesztésre, vagyis gyárosoknak és iparosoknak készpénzben vagy ingyen gépekben való ajándékokra fordítottak 1895—1904-ig 13.235,000 koronát, az ipari alapot, mely ugyanezt a célt szolgálja, 15.750,000 koronával gyarapították. Az államnak gondja volt arra is, hogy bizonyos *magánvasutak* részvényesei kárt ne szenvedjenek és ezért biztosította őket, hogy ha vasutjuk üzeme nem hozná meg a kellő kamatot, a hiányt állampénzekből pótolják, ilyen *kamatbiztosítás* címen az utolsó tíz év alatt 15.810,842 koronát dobott ki a kormány. Itt van

azután a *vicindlis vasutak segélyezése*. A vicinális vasutakról ismeretes dolog, hogy azok nagyon jó üzlet. A nép széles körében a vicinális vasutak építése egyértelmű a legveszedelmesebb panamával. A „vicinlista” szóval a legmélyebb megvetést szokták kifejezni. Magyarozatát abban leli ez a dolog, hogy a vicinális vasutak építői és tulajdonosai egyszerűen kizsebelik az államot. Az utolsó tíz év alatt 12.733,000 korona borraivalót kaptak az adófizetők rovására a derék vicinalisták. De ezzel még nem teljes a sor. Hátra vannak még többek közt a hajózási vállalatok. Az *Adria* hajóstársaság, mely évenként busás osztalékot ad részvényeseinek, tíz év alatt 11.400,000 koronányi eret vágott az állam zacskóján; a *Magyar folyam- és tengerhajózási* részvénytársaság nyolc év alatt összesen 7 millió korona segélyt kapott, a *Lloyd*, szintén egy hatalmas és gazdag hajózási vállalat évenként mintegy félmilliót és így megy a sor tovább.

Tehát tisztán pénzbeli adományban a legutóbbi tíz év alatt nem kevesebb, mint körülbelül 83 millió koronát juttatott az állam a vagyonos polgároknak. Ehhez járul még az az összeg, amit díjkedvezmények alakjában juttattak ezeknek az uraknak. És ez az ajándék nagyságra nézve többszörösen meghaladja a gyárosoknak stb. adott készpénz-borraivalót. Hiszen amikor boldogult *Neményi Ambrus* cikksorozatában a Máv. deficitjére utalt, válaszképen azt vágta oda neki szintén egy cikksorozatban egy beavatott vasutas-ember, hogy ezt a deficitet a Máv. tarifa-politikája okozza.

És ezzel az óriási összeggel szemben elenyésző csekély az, amit az államvasuti alkalmazottak fizetésemelésre és bérjavításra követelnek. De hiába kérnek, hiába igazolják kívánságuk méltányosságát és jogosultságát. Velük szemben a Máv. főurai sem előzékenyek, sem áldozatkészek.

Harmadik megjegyzésünk az állam szociálpolitikai kötelességeiről szól. Talán előbbrevaló kötelessége volna az államnak és az államvasutaknak a nyomorúságot ott megszüntetni, ahol ezt a *nyomorúságot ő okozta*? Talán sürgősebb volna azok életének a terhein kissé könnyíteni, akik egész életüket neki szentelik, sőt annyira neki áldozzák az életüket, hogy néha föl is áldozzák azt és az állam, a Máv. szolgálatában lelnek borzalmas halált? Talán fontosabb kötelessége az államnak és a Máv.-nak arról gondoskodni, hogy a Máv. 80,000 becsületes, szorgalmas alkalmazottjának meglegyen a mindennapi kenyerere, mint arról, hogy olcsón jusson a magyar gabona Németországba és a magyar liszt Angolországba? A Máv. tarifa-politikája és az állam iparpártolása egyrészt, az államvasuti alkalmazottakkal, 80,000 nagyobbrészt családos ember igazságos kívánságaival szemben tanusított rideg magatartása másrészt véres mulasztás és árulás az állam szociálpolitikai kötelességein.

Van még egy megjegyzésünk, de ez már inkább magukhoz a Máv. alkalmazottaihoz szól. Mi az oka annak, hogy a nagyvagyoni földbirtokosok, gyárosok, nagykereskedők és pénzemberek fejős-tehénként bánhatnak az állammal? Egyszerűen az, hogy ezek az emberek az *osztályállamban* a hatalmat képviselik. Mennél több a hatalmuk, annál inkább hajthatják a szolgálatukba az állami gépezetet, annál több hasznot sajtolhatnak ki belőle. És miért bánik velünk, vasuti alkalmazottakkal olyan kegyetlenül mostohán az állam? *Mert gyengék vagyunk.*

Iparkodjunk mi is hatalmat képezni

és akkor velünk szemben is megnyílik az állam áldozatkészsége, velünk szemben is előzékenyek lesznek a mi méltóságos és kegyelmes uraink.

Hatalmat pedig egyedül az *összetartás*, a *szervezkedés* nyújthat nekünk. Ha egy eszme köré csoportosulunk egy szívvel-lélekkel, ha kitartunk igazaink mellett lelkesen, meggyőződéssel, akkor megkapjuk a mi mostohánktól mindazt, *amire jussunk van!* (r.)

A „kinevezettek” helyzete.

Három teljes esztendeig forrott a kinevezett magyar államvasuti alkalmazottak ugynevezett kenyérmozgalma, míg végre a múlt esztendő április havában, kicsucsosodott — egy nagy fiaszkóban.

Nem rekriminálunk. Csak röviden említjük meg, hogy a három esztendőn át, folyton felhangzott jajkiáltást végre *odafront* is kénytelenek voltak meghallgatni s adtak a kinevezetteknek *fizetésrendezést*, amely nagyon rosszul volt megcsinálva, a kinevezettek pedig válaszoltak erre *sztrájk*kal, amely még rosszabbul volt megcsinálva.

Következett ezután a sztrájk leveretése, a vezetők elzáratása, üldöztetése stb. De ma nem erről akarunk beszélni, hanem arról, hogy mozgalmukkal mit is értek el a kinevezettek, milyen az ő helyzetük ma?

Mindenekelőtt vizsgáljuk azt, hogy mi jót hozott a fizetésrendezés? Hát jót nagyon keveset. Rosszat nagyon sokat.

A fizetés 40 koronától 400 koronáig terjedő összegekben a legtöbb kategóriában emelve lett ugyan, de hogy e részben a legcsekélyebb méltányosságot is szem előtt tartották volna, hogy a régibb szolgálati és már kitöltött várakozási időt figyelembe vették volna, arról szó sincs. Ugy látszik, nagyon kellett sietni, mert a sztrájk már kitörően volt.

Az egész fizetésrendezést jellemző elhamarkodottság fényes dokumentálására csak egy példát hozunk fel.

A *szolgák* minimális fizetése tudvalevőleg 700 koronában lett megállapítva az eddigi 500 koronával szemben. Az 500 és 700 korona között eleddig 540, 600 és 660 koronás fizetési fokozatok voltak s az utóbb említetteket követte a 720 koronás fizetés, mely

A „Magyar Vasutas” tárcája.

Vészjelző.

Irtá: Garsin Vszevolod. (Vége.)

Vazul elhallgatott, elővette a pipáját és lassan szólt:

— Mindez még megjárna, ha én halálosan megbántottam volna.

— Nem, szomszéd, te nagyon mérges természetű vagy, hidd el.

— Nem a, nem vagyok én mérges; csak ki szoktam az igazat mondani. Hanem megkapja azért ő még én tőlem a magáét. Magánál a kerületi főnöknél teszek ellene panaszt. Majd meglátja ő még!

Csakugyan panaszt is tett.

Egy izben a kerületi főnök a vonalat vizsgálva, ott utazott keresztül. Nagy urakat vártak Pétervárról, akik három nap múlva erre voltak utazandók a fölülvizsgálat eszközölni, és így az ő megérkezéskor előtt nagy rendbe kellett hozni mindent. A töltést felöntötték, kisimitották, a talpfákat jól megvizsgálták, a kapcsokat megerősítették, a srófokat meghúzták, az oszlopokat újra festették, és az átjárókat sárga homokkal hintették be min-

denütt. Még a vén bakterné is kiküldte az öregét a fűvet megnyesni. Simon egész héten dolgozott, mindent rendbeszedett, a káftánját megigazgatta és kitisztogatta, és a sárga pléh-lemezt, melyen a szám van kivésve, tégladarabbal úgy kifényesítette, hogy ragyogott, mint a tükör. De Vazul is dolgozott. Jött aztán a kerületi főnök egy drezinán, melynek négy munkás hajtotta a forgóját: szinte sivitott a kis szekér, és vagy husz versztet rohant óránként, hogy a kerekek is nyikorogtak belé. Odaér a Simon órháza elibe. Simon előugrik, és katonásan jelenti a «raport»-ot. Mindent rendjében találtak.

— Régóta vagy már itt? kérde tőle a főnök.

— Május másodika óta, tekintetes uram.

— Helyes, jól van. Hát a hatvannégyes számban ki van?

Az utmester, aki vele együtt ment a drezinán, mondja rá:

— Stepanycs Szpiridov Vazul.

— Szpiridov, Szpiridov... ez, ez ugyanaz, aki a múlt évben Önnél a megrovottak közé volt fölvéve?

— Igen, az.

— No jó, nézzük hát meg Szpiridov Vazult. Hajtsatok.

Megindították a munkások a hajtót, és ment a drez na tovább.

Néz Simon utánuk és gondolja magában: **no** lesz most odaát a szomszédnál hadd-elhadd.

Két óra múlva elindul Simon a vonalát bejárni. Észreveszi, hogy a töltés hajlásánál valaki jön, s a fején mintha valami fehér látszanék. Nézi Simon, nézi, — hát Vazul jött; kezében bot volt, vállán kis batyu, arca meg kendővel bekötve.

— Hová indultál, szomszéd? kiált feléje Simon.

Vazul odament hozzá egészen közel, de alig lehetett ráismerni. Fehér volt, mint a fal, és szemei vadul forogtak; beszélni akart, de a szava elállt.

— A városba, mondá, Moszkvába... az igazgatóságához.

— Az igazgatóságához... no, hát még ugyan mit nem? Aztán ott panaszt akarsz tenni, ugy-e? Hagyd abba Stepanycs Vazul, felejtse el...

— Nem testvér, azt én el nem felejttem. Nem lehet azt abbahagyni. Hát nem látod, hogy képen ütött, — hogy a vér elborított. Ameddig élek, el nem felejttem, de nem is hagyom annyiban.

ma már nem létezik. Hogy az 500, 540, 600, 660 koronás fizetési fokozatok megszűntek, az természetesen nagy előny s talán ez az egyedüli érdeme az egész fizetésrendezési tákolmánynak, hanem hogy 700 korona fizetést kap a ma belépő kezdő, ép úgy, mint az 500, 540, 600, 660 korona fizetéssel javadalmazott szolgál, aki ezt a sílány javadalmat 5, 10, 15, 20 év óta élvezte — ez már csak égbekiáltó igazságtalanság!

Gyönyörűen oldották meg a lakbér-kérdést is.

A mozgalom idején rendkívül sok panasz hangzott el a lakberek országsszerte való alacsony megszabása miatt. Kicsi volt a lakbér eddig is mindenütt: a fővárosban ép úgy, mint a vidéki metropolisokban és a legapróbb községekben. A fizetésrendezés azután e panaszokon igazán botrányos módon segített. A lakberek nem hogy emelte volna, hanem csökkentette kivétel nélkül mindenütt s csak a sztrájk nagyon sovány eredményeképpen határozta el a törvényhozás, hogy az üzletvezetőségi székhelyeken a régi lakberek hagyatnak meg.

Az egyes rangfokozatokban tulmagasan megszabott várakozási idők mellett a sztrájkmozgalom fenomenális diadalaképp kell megemlítenünk a korpótiék gyönyörű intézményét is. Egyes osztályokban akárki úgy megrekedhet, hogy fizetése azon túl egyáltalán nem emelkedik. S ez megtörténhet már a legalsó osztályban is. Nem kell hozzá egyéb, mint az, hogy valaki ne tudjon a főnök ur, a forgalmi főnök, az üzletvezető, a csoportfőnök vagy a méltóságos igazgató ur kedvében járni. Egy elhamarkodott cselekedet, egy heves kijelentés elegendő ahhoz, hogy valaki megkapja a «keresztet». S ebből a kátyuból azután nincs szabadulás. Akinek nem tetszik, mehet penzióba — ha ugyan eresztik. Ha nem, penzió nélkül is leköszönhet állásáról — erre mindenkinek joga van.

S mi történt még?

Nyugdíjaztak néhány üzletvezetőt, mert állítólag nem fejtettek ki elég *erélyt* a sztrájk kitérésének meggátlására.

Egyebekben maradt minden a régiben.

A középkori igazságszolgáltatás jegyében megalkotott büntető rendszere a vasutnak még ma is olyan, mint régente volt. A legkisebb szolgálati főnök is 10 koronáig terjedő rendbűntetéssel sujthatja *alárendeltjét* például azért, hogy a nyakravalója ferdén áll. Még pedig annyiszor, ahányszor neki

jól esik. S az illetéknépp kiszabott rendbűntetés ellen felebbezésnek helye nincs.

A régi módszer grasszál a fegyelmi eljárás tekintetében is. Az üzletvezető vagy szakosztályfőnök még ma is *panaszos, vádló, ítélőbíró* egy személyben. Az ő kezükben a fegyelmi biztos és a fegyelmi bizottsági tagok csak bábok, akik úgy táncolnak, amint őnagyságaik dudálnak. A fegyelmi biztos rendszerint valami fiatal jogvégeztet gyerkőc, akit magas protektora benyomott a vasúthoz, ahol aztán, mert semmihez sem értett, megtették fegyelmi biztosnak, akinek pedig a vasúti szolgálat minden csinját-binját tökéletesen kellene érteni.

Vigan burjánzik még a *protektio* gízgaza is.

Ha valamelyik raktárnok valamelyes mellékjövdelemmel bír s ezt egyik társa, aki véletlenül a forgalmi főnök ur szobalányát, varrónőjét vagy miegyebét vette feleségül, megirigyl, az a helyén nem marad, ha száz istene van is. Aminthogy az asszonyi szép szemek révén megnyilatkozó pártfogás általában nagyon hathatós eszköz, különösen a magyar kir. államvasutaknál. Még némelyik üzletvezető diszes szalónkocsija is szívesen megáll az olyan őrház előtt, ahol a szemrevaló bakterné jó töpörtyűs pogácsát szokott sütni.

Az igazságtalan *áthelyezések* még ma is a leggyakoribbak. Egy-egy kiválasztott kedvencnek a neki kívánatos helyre való beosztása a könyörtelen áthelyezések egész sorozatát vonja maga uián. Hogy ezzel egész családok existenciája veszélyeztetik, hogy gondos családapák gyermekeik iskoláztatását kénytelenek abbahagyni, hogy a jó gazdaasszony keservesen szerzett, gondos szeretettel ápolat konyhakertjét elkotyavetyélni kénytelen, hogy a számos áthelyezés az intézetnek is rengeteg költséget okoz, az mind számításon kívül hagyatik. Fődolog, hogy a protektio kedvenc kellő helyre jusson.

Sok szó folyt el, sok ténta és papiros fogyott a mozgalom ideje alatt a feljebbvalók nem humánus, sőt basáskodó *bánásmódja* miatt is.

Nohát, e részben sem történt semmi változás.

A főbasák, bár ugylátszott, hogy állásuk megingott, majdnem kivétel nélkül még mind helyeiken vannak. Már pedig a durva bánásmód kutforrását legfelül kell keresni. Az elnök goromba az igazgatókkal, ezek

a szakosztályfőnökökkel és üzletvezetőkkel szemben és így tovább lefelé. Az állomásfőnök vagy vezénylőtiszt azután némely helyen már valóságos istenostora.

Szóval, az állapotok, a hosszantartott és csattanós végű mozgalom dacára sem változtak meg.

S e kinevezettek hatalmas ereje tétlenül, szinte álmokörbe esve türi a lehetetlen helyzetet.

A nagy hangon követelt szolgálati pragmatika, a szövetség — kutba esett. Senki se tartja szükségesnek, hogy e részben szót emeljen, hogy a mozgalom fonálát, ott, ahol elszakadt, ismét felvegye.

S ebben nyilatkozik meg a szervezetlenség hiánya leginkább.

Vajjon okulnak-e a kinevezettek a törtéteken s tanulnak-e tőlünk, munkásoktól, akik a szervezkedés hatalmas munkáján dolgozunk hangyaszigalommal, mielőtt nagyobb dologba fognánk?

S okulnak-e vajjon a ma még szervezetlen munkások a kinevezettek rettenetes példáján? Belátják-e végre, hogy céljaik elérésében egyedüli helyes út: *tömörülni az alatt a zászló alatt, melyet mi bontottunk ki?*

S Z E M L E.

BELFÖLD.

A munkások márciusa. Budapest szervezett munkássága méltó módon adózott a forradalmi március emlékének. Hatalmas tüntető menetben vonultak Petőfi Sándornak a szobrához, hogy ott letegyék a modern szabadságharcosok koszoruját, zálogául annak, hogy el vannak szánva utolsó csepp vérükig harcolni az emberiség fölzsabadításáért az anyagi és szellemi elnyomatás bilincsei alól.

Közel *huszezer szervezett munkás* gyülekezett vasárnap, f. hó 19-én a Tisza Kálmán-terén, ahonnan négyes sorokban vonultak fel Petőfi szobrához. Majd mindegyik budapesti szervezet kivonult táblájával, némelyik zászlóval és dacára a szakadó zápornak és jégesőnek, a munkában edzett proletárok hiven kitartottak a sorokban. A szakszervezeteken kívül kivonultak a munkásnők és az ifjú munkások is.

Pont fél háromkor indult meg a hatalmas menet. A élén a Petőfi szobrára elhelyezend

Simon megfogja a kezét és így szól hozzá: Stepanycs, hagyd abba; szivemből mondom neked, jobb ha nem teszed.

— Mit, jobb? Tudom én magam is, hogy jobb, ha nem teszem, és hogy te igazat mondasz, meg hogy a javamat akarod. Én ráam nézve jobb, ha nem teszem, de az igazság — testvér — azt kell venni.

— Te, hát mondd csak, hogyan, mikép történt?

— Mikép . . . hát úgy történt, hogy megsejleltem mindent, leszállt a drezináról, s benézett az őrházba. Tudtam, hogy szigorúan fog majd vizsgálni, és rendbe hoztam mindent a maga módja szerint. Mikor már indulóban volt, előálltam neki a panaszommal. Ő azonban rögtön rám kiáltott: «Mit, te ilyen-amolyan; mi itt hivatalos vizsgálatot tartunk, te meg előállasz nekünk a veteményes kertedről panaszkodni: micsoda, mikor itt titkos tanácsosok vannak, te a káposztáddal hozakodol elő!» Én nem állhattam már tovább szó nélkül, mondtam valamit, ő pedig arra — úgy látszik — megharagudhatott, nekem jön és megüt . . . én meg ott álltam, mintha csak muszáj lett volna min-n-nek úgy lenni. Azok aztán tovább haj-

tottak, én fölocsudtam, lemostam a vért a képepről és elmentem.

— Hát az őrház?

— Ott maradt a feleségem, az majd el-látja. A többi meg . . .

Vazul fölállt és indulni akart.

— Isten áldjon meg, Simon. Nem tudom, kapok-e majd igazságot.

— Talán csak nem mégy gyalog?

— Az állomáson majd fölkeredzkedem a tehervonatra, és aztán holnap Moszkvában leszek.

A két szomszéd bakter elbucsuzott egymástól, és Vazul elment, nem is látták sokáig. A felesége dolgozott helyette, sem éjjele, se nappala nem volt. Várta az urát és a hosszú várakozás megviselte szegényt nagyon. Harmadnapra megérkezett a revízió: egy gőzös, egy podgyázkocsi, két első osztályu vagon, de Vazul még mindig oda van. Negyednap találkozik Simon az asszonnyal; arcát a könnyek egészen feláztatták és szeme a sok sirástól veres volt.

— Megjött-e Vazul? kérdi tőle.

— Az asszony intett a kezével, nem szólt egy szót sem, csak ment tovább.

*

Valamikor gyermekkorában megtanult Simon fűzfából sipot csinálni. Kinyomta a fűzfa-vessző belét, ahol kellett lyukat fűrt rajta, a végén kifaragta azt a részt, amit a szájhoz illesztenek, és olyan helyesen elkészítette, hogy akármit eljátszhattak rajta. Mikor ráért, mindig ilyen furulyákat faricskált; és ha elkészített egy csomót, beküldte egy tehervonati konduktor ismerősével a városba vásárra. Adtak neki darabjáért két kopeket.

A revízió utáni harmadnap otthon hagyta a feleségét, hogy menjen ki a hat órai vonat elé, maga pedig fogta a kését és kiment az erdőbe fűzfa-vesszőt vágni. Elérkezett a kerülete határára; ezen a helyen az ut meredeken elhajlik, s ő letért a töltésről és bement a hegy alján az erdőbe. Félversztnyire nagy tó terület el, amely körül kitűnő furulyának való fűzavesszők nőttek. Lenyesett magának belőle egész nyaláb galyat és elindult vissza, hazafelé. A nap már leszállóban volt, amint az erdőn áthaladt és körötte mindenütt siri csend; csak a madarak csi-csergése és lábai alatt a haraszt zörgése hallatszott.

Nem ment még messzi, ahogy egyszerre valami zaj üti meg a fülét, olyanféle, mintha két vas verődött volna össze. Nagyon elcso-

nagy vörösszalagos koszorút vitték. A menet eleje már a Petőfi-szoborhoz ért, míg a vége még a Kerepesi-úton haladt.

Az eső épen akkor állt el, mikor az egyesült munkásdalárdák rázendítettek egy dalra. Mikor az utolsó akkordok elhangzottak, Saly Kálmán lépett a szobor talapzatára és messze elható hangon elszavalta Petőfi Sándornak «A nép nevében» című költeményét.

Utána Bokányi Dezső mondotta el következő beszédét:

A «nemzet» már itt volt és a multak romjain keseregve elzengette az ismert eszméivár dalt a régi dicsőségről. Ma itt vagyunk mi, a munkálkodó nép, hogy újabb és ékeesebb dalt zengjünk a jelen küzdelméről és a jövő dicsőségéről. Egy percre sem feledkeztünk meg arról, hogy kötelességünk az emberiség szent ügyét, melyet a hatalom vérbe fojtott, diadalra vinni. Új emberek, új eszmékkel állanak itt. Az emberiség újjászülését valljuk programunkban. Munka és kultúra a jelszavunk. Szívtelen önzés helyett egymásért való önfeláldozást tartjuk erkölcsünknek. A hamis hazafiság sovén koalíciójának helyére a szabad egy másért küzdő nemzetek koalícióját állítjuk fel eszményképnek. Háború és embergyilkolás helyett a békés munkát, kulturális haladást akarjuk. A vallási babonákat felvilágosodással s a természet megismerésével üzzük ki az emberek lelkéből. Haremodorunk is új. Nem pillanatnyi forradalmaktól, hanem a szervezett munkálkodó nép millióinak naponként megnyilvánuló előrehaladásától várják győzelmüket. Nem hiszünk egyes hősökben s nem félünk egyes árulóktól. Az okoknak összetett, tervszerű, céltudatos együttműködését tartjuk a társadalmi haladás hajtó erejének. Naponként dolgoznak a közszabadság, közjólét és közművelődés érdekében. A társadalmi előítéletek tartalmas halmazata áll ezen törekvések megvalósítása ellenében, de meg van vele szemben a hatalmas hajtóerő, mely a nemzeti, faji és vallási akadályokon átör s ez a hatalmas erő a szociáldemokrácia, mely a kulturális munkaerőnek egyesítésével a diadal utjait egyengeti. Nagy célunk és összetartásunk jelzésére, valamint győzelmünk reményében helyezem az új világ katonáinak

koszoruját, március idusán Petőfi emléksobrára.

Percekig tartó taps követte a szónok szavait. Ezután a munkásdalárdák elénekelték a Marcellaise-t, a cipészek dalegylete rázendített egy forradalmi dalra, mire a felemelő ünnep véget ért.

A «pumpia». A magyar kir. államvasuti hivatalnokok takaré- és előlegezési-egylete, mint szövetkezet, — köznyelven a «pumpia» — f. hó 11-én délután 4 órakor tartotta meg XXXIII. rendes közgyűlését a Vasuti és Házjótársi Klub dísztermében. Miután a szövetkezet tagjai legnagyobb részben hivatalnokok s csak igen kis részben irodaaltisztek és díjnokok, tehát tulnyomóan lojális elem, a közgyűlés majdnem teljesen változatlanul fogadta el az igazgatóság napirendjét s a közgyűlés előadásának csakis két, némileg kimagasló eseménye van. Az egyik, hogy Silbermann felszólalására jövőben nem 72, hanem 96 hónap lesz a kezesek jótállása mellett felvett kölcsönök törlesztésének határideje. A másik pedig, hogy Veress Sándor ellenőr az 1904. évi tiszta nyereség felosztása iránti határozatot kifogásolta. Azt nevezetesen, hogy a 149,785 K tiszta nyereségből 6782 K nem került felosztásra, hanem nyereségmaradvány címen átvitetett a jövő esztendőre. S ez az eljárás két irányban sérelmes a tagokra. Egyrészt azért, mert az igazgatóság tagjai az ő tantiémeiket ez összeg után, noha 1904-ben már megkapták, 1905-ben újból megkapják, ami a szövetkezet tagjainak az összeg öt percentjével, vagyis 339 K-val való becsapása. Másrészt pedig a tagoknak nyilvánvaló becsapását jelenti ez az eljárás azért is, mert ha a 6782 K szintén felosztásra kerül, a tagok körülbelül 0,3 százalékkal magasabb osztalékban részesedhetnek volna. Veress Sándor a kereskedelmi- és váltótörvénysek egy jogerős határozatával bizonyította be az eljárás törvénytelenségét, s miután az elnök a napirend kérdéses pontját ennek dacára mégis szavazás alá bocsátotta, a közgyűlés pedig az igazgatóság javaslatát elfogadta, kijelentette, hogy a határozat megsemmisítése végett az illető bíróságnál fog feljelentést tenni, ami, úgy halljuk, már meg is történt. Az igazgatósági tagok és a felügyelő-bizottság választása a hivatalos lista alapján esett meg.

Az elsikkasztott olasz vasuti munkások. A zsidondista Vasutasok Lapja hosszabb cikket közöl az olasz vasutasok

szervezkedéséről és ezenközben leközi a Branconi kartársunk által a nemzetközi szövetséghez beterjesztett jelentést. Azt persze nem mondja meg, hogy honnan vette adatait, pedig illet volna megírnia. De ez még hagyján, a vastagabbja ezután jön. Branconi kiemeli, hogy az olasz vasutasok szervezésében a főérdem a vasuti munkásoké volt, akik megalapították a mai erős vasutas-szervezetnek. Ezt is leközi a V. L., de sajátságosképpen kihagyja mindenütt a »vasuti munkás« szavakat. Ez a cifra taktika kitűnik, ha összevetjük a Magyar Vasutas-ban a Branconi jelentéséből leközölt részt és a V. L. megfelelő közleményét. Ime:

(Magyar Vasutas.) (Vasutasok Lapja.)

A szövetség tagjai között lévő céltudatos vasuti munkások kísérletet tettek, hogy helyes irányba tereljék a szervezkedést, de a szövetség vezetői fölforgatóknak, forradalmároknak, bujgatóknak keresztelték őket és kizárták a szövetségből.

A kizártak erre megalakították a Vasuti munkások Egyesületét (Unione dei Ferrovieri), amely céltudatos fölvilágosító munkájával rövid két év leforgása alatt elérte azt, hogy a régi szövetség összes lelkiismeretes és jó érzésű tagjai, főként pedig alsóbb kategóriái a tisztviselőknek, de magasabb állású hivatalnokok is, csatlakoztak hozzájuk.

A vasuti munkások egyesületéből nőtt ki magát a vasutasok hatalmas, egyetemes szervezkedése. A régi szövetség pedig, az olasz vasutasok gironde-szervezete (zokon ne essék ez a kifejezés) elzüllött, fölcsúszott és végképp letűnt rövid idő múlva a felszínről.

Amint ebből az összehasonlításból látható, a mi zsidondistáink egyszerűen kikorrigálták Branconi jelentését és — elsikkasztották az

dákozott, mert tudta, hogy abban az időben semmi javításmunka nem folyt az ő kerületükben, és meggyorsította lépteit. „Mi lehetett az?” kérde magától és elgondolkodik. Kiért az erdő szélére, ott huzódott el a vasuti töltés, és fönn a pálya tetején egy embert lát guggolva ülni, aki ott mintha valamivel babrálna. Simon nesztelenül közeledik hozzá, gondolta, kiment valaki a srófokat meghuzni. Nézi . . . hát látja, hogy az az ember főlegyenesezik, kezében vasrudat tart, az egyik végét nekiveti a sín aljának és ugyancsak feszíti ki a helyéből. Simon szeméi káprázni kezdenek és elsőttől előtte a világ; kiáltani akar — és nem bír. Vázult látja maga előtt és rohanva fut föl hozzá, de az a feszítővassal és kulccsal együtt a töltés másik oldalán örült futásnak iramodik.

— Stepanycs Vazul! édes testvér, kedves szomszéd, gyere vissza! Add ide a feszítővasat, tegyük vissza helyére a sint, nem fogja megtudni senki se. Gyere vissza, mentsd meg a büntől lelkedet! Vazul nem fordult vissza, bement az erdőbe.

A fölszakított sín előtt ott állott Simon s a fűzfa-vesszőket ledobta a földre. A vonat, mely jön, nem teherszállító, hanem személyvonat . . . nem lehet megállítani semmivel,

— zászló nincs — a sint a helyére visszatenni — pusztá kézzel a nyílt pályán vészelt adni — lehetetlenség. Futni kell, nincs más hátra, okvetlen futni kell az őrházba valami szerszámmért. Uristen, segíts!

És fut Simon az őrházba, lélekszakadva. Fut iszonyuan, már-már összerogy. Kiért az erdőből s alig száz lépésre az őrházhoz, nem volt több, — hallja, — amint a gyárban megszólal a csengő. Hat óra, — s a vonat hat óra két perckor érkezik. Mindenható isten! mentsd meg az ártatlan lelkeket. Szinte látja maga előtt Simon, mint megy bele a gőzös a bal kerekével a sín szakadékába, borzasztó rázkódás, a gőzös — mint a sülyedő hajó — féloldalra hajlik, összetöri a talpfákat, szétzuzza ezer darabra, még hozzá az ut is épen ott kanyarodik, s a hajlásnál ott van a töltés, amelyről lezuhan tizenegy öl mélyre, — benne a harmadik osztály telistele emberrel, apró gyermekekkel . . . szegények, most benn ülnék mind és még csak nem is sejteneik semmit. Uristen! ne vedd el az eszemet . . . mit tegyek! az őrházig futni és még idején vissza is térni — arra idő már nincs, nincs . . .

Nem is indult Simon az őrházba, hanem visszafordult és futott visszafelé, még sebe-

sebben, mint azelőtt. Fut eszméletlenül; maga se tudja még, mi lesz. Odaért a fölszakított sínhez, s ott hevert a vesszőnyaláb. Lehajol, föl vesz belőle egyet, azt se tudja miért, fut tovább. Elcsodálkozik azon, hogy már látszik messziről a vonat. Hallja a távoli füttyöt, hallja, mint járja végig egy-egy hosszú, tompa rezgés a sineket. Elfogyott az ereje, a futást már nem bírja tovább és megállt vagy száz lépésre a rettenetes helytől. Hirtelen, mintha valami fény sugározta volna körül a fejét, levette a sapkáját ki tépte belőle a pamutkendő-bélést, kirántotta csizmaszárából a kést és keresztet vetett. Irgalmas isten, ne hagyj el!

Belevágta a kést a balkarába. Kibuggyant a vér és ömlött vastag sugárban. Felemártotta a kendőt, aztán kihuzta, szétterítette, rákötötte a vesszőre és kitűzte a veres zászlót.

Áll, lengeti a zászlóját jobbra-balra, s a vonat csak közeledik; a masinszta nem látja meg, már egészen közel ér, — száz lépésnyire bizony nem lehet megállítani a hosszú vonatot!

A vér folyvást ömlik, ömlik. Oda nyomja Simon a sebet az oldalához, azt hiszi, úgy majd befoghatja, de a vér csak ömlik . . .

olasz vasuti munkásokat. Miért? Annyira gyűlölik ezek a jó urak, de rossz muzsikuskok a munkásokat, hogy még az olasz vasuti munkásokat is bojkottálják? Vagy attól tartanak, hogy ha megírják lapjukban az igazságot, az a néhány vasutas-olvasója rájön, hogy nemcsak Olaszországban, de nálunk is vasuti munkások indították meg a céltudatos és célhoz vezető szervezkedést.

Mind a két ok lehetséges. Ne feledjük el, hogy a múlt évi sztrájkot megelőző szervezkedésnél is szűkkeblűen kizárták úgy a szervezkedésből, mint követeléseikből a vasuti munkásokat és az ideiglenes alkalmazottakat. Most sem vettek tudomást arról, hogy van már vasutas-lap, a *Magyar Vasutas* és van e köré csoportosult hatalmas szervezet, hanem megcsinálták az ő zsirondista lapjukat és meg akarják csinálni az ő szövetségüket — «írók, politikusok és ügyvédek vezetése alatt».

Ezeknek a tiszteletreméltó uraknak, úgy látszik, egy kudarc nem volt elég. Ők a kudarckok egész láncolatára pályáznak. Hja, hiszen azért — zsirondisták!

KÜLFÖLD.

Az olasz vasutasok nem pihennek és a fegyverbéke idejét nem töltik tétlenül. Habár még nem alakult meg az új kormány és még nem lehet tudni, hogy megmaradnak-e a vasuti javaslatban a fegyház-rendelkezések, a szervezett vasutasok azért erősen készülődnek a harcra. E hó 17-én Olaszország minden nagyobb városában gyűlést tartottak olasz kartársaink, hogy megbeszéljék a jövő teendőit. Akármit határozzon is majd az új kormány, céltudatos kartársainkat nem fogja készületlenül találni.

Országos gyűlésük volt elmúlt vasárnap a *svájci* szervezett vasutasoknak. Mintegy *hétézer* vasutas jött össze a köztársaság minden részéből Bernbe, hogy a nyugbér- és segélypénztár ujjaszervezéséhez állást foglaljanak. Az országos gyűlés kimondta, hogy az ujjaszervezésnél demokrata alapon közreműködni kívánnak a vasuti alkalmazottak is és megállapították azokat a módosításokat, amelyek a már ismeretes új nyugbér- és segélypénztári szabályzatban a tagok érdekében eszközölné.

Erős kilátásuk van svájci kartársainknak arra, hogy követeléseik teljesülni fognak, miután hatalmas és egységes szervezkedés fölött rendelkeznek.

nagyon mélyen üthette be a kést. A feje szédülni kezd, s úgy érzi, mintha sötét hályog borítaná el a szemét. Azután fekete lett körötte minden, füle pedig zugott, mintha harangoznának. Nem látja a vonatot, nem hallja a zakatolást, — csak egyetlen gondolat kering agyában: nem fogom kibírni, össze fogok esni, elejtem a zászlót — és keresztül megy rajtam a vonat... Irgalmazz, nagy isten, küldj segítséget...

Elsötétedtek a szemei egészen, nem érzett már semmit és elejtette a zászlót. De a véres zászló nem esett a földre: egy kéz megragadta és fölemelte magasan az érkező vonat elé. A masinista meglátta, elzárta a regulátort, ellenkező gőzt adott — és a vonat megállt.

Az emberek előugráltak a kocsikból és nagy csoportba verődtek. Látják hogy ott fekszik valaki vérbe borulva, eszméletlenül; mellette áll egy másik ember, a vesszőre tűzött véres zászlóval.

Vazul körüljártatja szemeit és lecsüggeszti fejét:

— Kötözzetek meg, szól, én feszítettem föl a sánt.

Figyelem betegsegélyzőpénztári tagok!

Most folyik mindenütt a Máv. betegsegélyzőpénztárának májusba tartandó közgyűlésére a kiküldöttek választása.

Figyelmeztetjük a céltudatos vasuti alkalmazottakat, hogy csak olyan küldötteket válasszanak, akikben teljesen megbízhatnak, hogy a tagok érdekeit fogják a közgyűlésen szem előtt tartani és nem lesznek drótbábuk.

A közgyűlésnek fontos és életbevágó teendői lesznek. Szükséges, hogy céltudatos és szervezett vasutasok legyenek a kiküldöttek.

Az országos szervező-bizottság.

Konzum-ügyek.

Az igazgatóság észre kapott.

A *Magyar Vasutas* múlt számában lepleztük azt a szédelgést, amelyet dr. *Murányi Gyula*, a Konzum titkára a közgyűlési igazolványokkal el akart követni. Mint utólag értesülünk, sok helyen, így Temesvárott, Kaposvárott, Szolnokon, Hatvanban, sőt Budapesten is néhány munkahelyen a mítsem sejtő tagoktól, akiknek egy része azt sem tudja, mire való az a «fehér cédula», sikerült is néhány száz igazolványt, illetőleg meghatalmazást kisvindlizni. De lapunk cikke, amelyet röpirat alakjában is tízezer példányban terjesztettünk a Konzum tagjai között, megtette a hatását. A becsapott és legfontosabb joguktól megfosztott tagok megbotránkozása olyan érezhetővé vált, hogy a Konzum igazgatósága megijedt.

Hozzájárult az igazgatóság észretéréséhez a következő levél is, amelyet a *vasuti munkások szervező-bizottsága* nevében *Farkas Izor* munkástársunk küldött 16-án az igazgatóságnak:

A m. kir. államvasutak alkalmazottai fogyasztási szövetkezete t. igazgatóságának Helyben.

A vasuti munkások alulírott szervező-bizottsága a következő előterjesztést ajánlja a t. igazgatóság figyelmébe:

Tudtunkkal április 16-án tartja meg a m. kir. államvasutak alkalmazottai fogyasztási szövetkezete az idei közgyűlését. A leghivatottabb szervezet vagyunk annak megítélésére, hogy az idén olyan nagy az érdeklődés a szövetkezeti tagok közt a közgyűlés iránt, hogy előreláthatólag igen nagy számban fognak a tagok a közgyűlésen részt venni. Hogy ennek következtében minden tag gyakorolhassa a jogait a közgyűlésen és maga a közgyűlés zavartalanul és megfelelő rendben folyhasson le, kérjük a t. igazgatóságot, arról gondoskodni, hogy a közgyűlés lehető tágas helyiségben és benn a városban tartassék meg.

Mivel biztos tudomásunk van arról, hogy sok helyen már most forognak közkezen a közgyűlési igazolványok és a meghatalmazás körül már eddig számos visszaélés történt, ami nemcsak a tagok jogainak csorbitását jelenti, hanem egyenesen az alapszabályok 12. §-ának 3-ik bekezdésébe ütközik, kérjük a t. igazgatóságot, hogy az eddig alapszabályellenesen kibocsátott igazolványokat megsemmisíteni és arról gondoskodni sziveskedjék, hogy a tagok akarata az alapszabályok keretében szabadon nyilatkozthassék meg.

Egyben értesítjük a t. igazgatóságot, hogy az alapszabály szerint kiszabott időn belül több alapszabálymódosító indítvány fog beérkezni a munkások részéről a t. igazgatósághoz.

Reméljük, hogy a t. igazgatóság előterjesztésünkért hálás lesz és ennek mindenben eleget fog tenni annál is inkább, mert különben felelősséget vállalna a közgyűlésen bekövetkező zavarokért.

Kiváló tisztelettel

A magyarországi vasuti munkások országos szervező-bizottsága nevében

FARKAS IZOR.

A *Magyar Vasutas* cikke, a röpiratok, főként pedig a szervező-bizottság átirata megtették a kellő hatást. A Konzum igazgatósága aznap tartott ülésében szóba került a hamisított igazolványok ügye és a megrettent igazgatóság kimondotta, hogy a már kiadott igazolványokat megsemmisíti, új, színes igazolványokat bocsát ki és azokat az alapszabályok rendelkezése értelmében csak azok a Konzum-tagok kapják, akik kérik. Ezzel sikerült *Murányi dr.* mesterkedését meggátolni és módját ejteni annak, hogy a tagok akarata a közgyűlésen szabadon megnyilatkozhasson.

Az igazgatóság mosakodik.

A közgyűlési igazolványokkal megkisérelt svindlivel van összefüggésben az a nyilatkozat is, amelyet a Konzum igazgatósága megbízásából küldtek szét a lapoknak. Ebben a nyilatkozatban az igazgatóság mosakodik, de olyan jellemzően nevetséges és együgyű módon, hogy mulasztást követnénk el és olvasóinkat igazi élvezettől fosztanók meg, ha legalább egy részét le nem közölnénk ennek a megnyilatkozásnak. Az igazgatóság így akarja magát tisztázni:

Legyenek meggyőződve, hogy az igazgatóság a kezelést „lehető legkorrektebben, leglelkismeretesebben” teljesíti.

Ha van a tagok közül valakinek, a szövetkezet vezetésének, vagy az alapszabályok módosítására javaslata, miért nem él az alapszabályok 13. §-ban foglalt jogaival? miért nem adja be írásban előterjesztését, javaslatát.

A kedélyek megnyugtatója céljából közölhetem hogy a f. hó 16-iki igazgatósági ülésen az igazgatóság elhatározta, az egyes alkalmazottak által „szolgálati előrelátásból és buzgóságból, az igazgatóság tudta és beleegyezése nélkül” szétvitte, illetve szétküldött fehér szavazóbárcák megsemmisítését, melyek színes szavazóbárcákat lesznek pótolva s kivételezésük az alapszabályok 4 és harmadik és következő bekezdései értelmében lesznek eszközölhetők. A fehér szavazólapok szétküldésében sem dr. Kiss János elnök urnak, sem más igazgatósági tagnak semmi része sem volt, arról csakis a napilapokból értesültünk, melyet dr. Kiss János elnök elolvasva, azonnal megvizsgált s azt valóban találva, azonnal beszünttetett.

Kitűnik ebből a nyilatkozatból, hogy az igazgatóság »lehető legkorrektebben, leglelkismeretesebben« kezelte a Konzum ügyeit. A tagok nagyrésze, mondhatjuk óriási többsége más nézetten van, ami ki fog tűnni a közgyűlésen.

Mulatságos az a leleplezés, amit a »kedélyek megnyugtatója« mond el a nyilatkozat. A fehér bárcákkal üzött szédelgés az igazgatóság tudta és beleegyezése nélkül történt állítólag és csak egyes alkalmazottak »szolgálati előrelátásból és buzgóságból« követték el. No, köszönjük azt a szolgálati előrelátást és buzgóságot, mely presszió révén elkövetett szédelgésből és hamisításból áll. Ha igaz az, hogy az igazgatóság erről a szélhámososságról mit sem tudott, akkor remélhetőleg még ugyanazon az igazgatósági ülésen elcsapta az igazgatóság a magukról megfélemedezett alkalmazottakat, első sorban dr. *Murányi Gyulát*, akik egyrészt a tagok jogait akarták gonoszul elsikkasztani, másrészt rutul visszaéltek az igazgatóság nevével és gyalázatot hoztak a Konzumra. Az itt a kérdés, megtorolta-e az igazgatóság ezt a visszaélést: igen, vagy nem? Ha megtorolta, rendben van. Ha nem torolta meg, bebizonyította, hogy a szédelgés nemcsak az igazgatóság érdekében, de az ő hozzájárulásával is történt.

Azt egyébként természetesnek találjuk, hogy az igazgatóság holmi ügyefogyott mosakodással kíván a feje fölött tornyosuló vihar elől menekülni. Csodálatos csak egy: az, hogy ezt a famózus nyilatkozatot *Sarlay János* írta alá, az a *Sarlay*, akinek a múlt

évben szerzett érdemeit nem szabadna aprópénzre fölváltania. Ha így folytatja, félünk, hogy nemsokára elpazarolja tekintélyének a tőkéjét.

Kapkodás fűhöz-fához.

Ugyanazon az ülésen, amelyen a Konzum igazgatósága az igazolványokkal üzött visszaélést megbélyegezni volt kénytelen, maga is hasonló hibába esett. Kétségbeesett praktikkával próbálkozik meg azzal a meddő kísérlettel, hogy élet vegye a tagok számonkérésének. Ugy spekulál, hogy ha látszólag a magáévá teszi a tagok által leggyakrabban hangoztatott követelést, akkor olyan bárgyú lesz a közgyűlés, hogy belenyugszik ebbe és továbbra is őket bizza meg a Konzum vezetésével. Fogta magát ez az élelmes igazgatóság és egy négytagú bizottságot küldött ki annak a tanulmányozására, hogy a fogyasztási szövetkezetben a *bevásárlás arányában való osztalék-rendszer esetleg megvalósítható-e*. Ez a bizottság a közgyűlésen számolna be »tanulmányozása« eredményéről. Ebből azonban aligha lesz valami. Egyrészt azért, mert a bizottságba jelölt egyetlen ahhoz értő tag, *Margulit Kálmán*, nem fogadta el a kevéssé megtisztelő megbízatást. Másrészt azért, mert a közgyűlés aligha éri be ezzel a tanulmányozással, hanem *cselekedni* fog. Értse meg a Konzum igazgatósága, hogy a régi világ megszűnt. Ennek az igazgatóságnak semmiféle ígérete nem fogja megtevesztetni a közgyűlést, *ebben* az igazgatóságban nem bizik a tagok nagy többsége és a nyereség-visszatérítés helyes eszméjét más igazgatóság fogja megvalósítani, nem az a pár ember, aki csak *huszonhárom évi gonálgatás után* szánta rá magát a kérdés tanulmányozására. Huszonhárom év éppen elég volt, uraim, többet nem kérünk a régi rendszerből és a régi emberekből.

A munkástagok indítványa.

A Konzumnak mintegy 13000 tagja közül majdnem 10000 a munkás és ideglenes alkalmazott. A munkásokat sújtja a legmélyebben a Konzum pogány gazdálkodása és természetesen a munkások azok, akik a legérélyesebben és a legcéltudatosabban szervezkednek az április 16-án megtartandó közgyűlésre.

E hó 18-án, az alapszabályok 13. szakaszának megfelelően négy héttel a közgyűlés megtartása előtt, a következő *indítványt* nyújtották be a munkások a Konzum igazgatóságánál:

Indítvány

a Magy. kir. Államvasutak alkalmazottai Fogyasztási Szövetkezeté

1905. évi április hó 16-án tartandó közgyűlésére.

Alulírottak indítványozzuk, határozza el a közgyűlés az alapszabályoknak a következő módosítását:

Az alapszabályok 10. §-a második bekezdésének második mondata a következő szövegre módosítandó:

„Ezen feleslegnek legalább fele az összes vásárló tagok között bevásárlási összegük arányában, a rendes évi közgyűlés után szétosztandó. A felesleg másik feléből egy rész a tartalékalap képzésére, illetve gyarapítására fordítandó, másik rész pedig a befizetett üzletrészek kamatozására fordítható, de ez a kamatozás az üzletrészek 4%-át meg nem haladhatja.”

Hogy ez a rendelkezés keresztülvihető legyen, tisztelettel indítványozzuk az alapszabályok 9. §-ának kiegészítését a következővel:

„Minden tag belépésekor bevásárlási könyvet kap, amelybe minden bevásárlás alkalmával a szövetkezetnek erre hivatott közege a bevásárolt cikkek árának összegét bejegyzi. Minden év januárjában köteles a tag bevásárlási könyvét a szövetkezeti irodában

bemutatni, hogy a naptári év végéig, december 31-ig terjedő időre eső bevásárlás végösszege megállapítható és a reá eső nyereségrészesedés kiszámítható legyen.”

Fentartjuk magunknak, hogy ezen indítványunkat a közgyűlésen szóbelileg kellő módon megindokoljuk. Budapest, 1905. évi március hó 17-én.

A Máv. alk. fogy. szövetk.

tagjai

(Aláíráások.)

Dacára annak, hogy csak az ebédóra állott rendelkezésre az indítvány aláírására és csak három helyen, az Északi és a Nyugati főműhelyben, továbbá a K. p. u. kocsiműhelyben körözték, mégis mintegy ezer *munkástagja a Konzumnak írta alá*. Jövő számunkban bővebben ki fogunk térni erre az indítványra. Most csak annyit jegyzünk meg, hogy ez az indítvány fölöslegessé teszi az igazgatóság által kiküldött négyes tanulmányozó bizottság munkáját. Takarítsák meg a fejtörést; aminek az »esetleges lehetősége« fölött ők spekulálni akarnak, azt a Konzum céltudatos tagjai egész egyszerűen meg fogják valósítani.

Főlhívás a Konzum tagjaihoz!

Tagtársak!

A Máv. alkalm. fogyasztási szövetkezeté idej közgyűlését *április 16-án* a Feld-féle gyermekszínházban, VII., *Rottenbiller-utca*) tartja.

A közgyűlés fog dönteni afölött, hogy továbbra is a régi, káros rendszer maradjon-e az uralkodó a Konzumban, vagy pedig teljesíti eredeti hivatását: *megkönnyíteni a tagok megélhetését* olcsó és jó árucikkek szolgáltatása révén. *Iparkodni kell tehát, hogy minden céltudatos tagja a Konzumnak részt vegyen a közgyűlésen és ott úgy a határozathozatalnál, valamint az igazgatóság megválasztásánál a tagok jól felfogott érdekei jussanak győzelemre.*

A következőkre hívjuk fel a tagtársak figyelmét:

A régi, fehér igazolványok és az azokon kiállított meghatalmazások *érvénytelenek*. Helyettük *új, kék színű* igazolványokat adnak ki és *csak azoknak, akik kérik.*

Minden öntudatos munkástársunk kötelessége kikérni az igazolványt és arról gondoskodni, hogy a többi tagtársak is kikérjék. Az igazolványokat *többen egyszerre, egy íven* is kikérhetik a következő minta szerint:

A m. kir. államvasutak alkalmazottai fogyasztási szövetkezeté t. igazgatóságának

Budapest, Izabella-utca 50.

T. Igazgatóság!

Alulírottak, mint a szövetkezetnek (műhelyben, fűtőházban, állomáson) dolgozó tagjai kérjük a t. igazgatóságot, hogy az 1905 április 16-án megtartandó közgyűlésre szóló igazolványokat a szolgálati főnökség útján szétosztás céljából munkástársainknak elküldeni szíveskedjék. Budapest, 1905 március hó.

Tagkönyv-szám	N é v	 műhely

Látta:

.....
műhelyfőnök.

Óva intjük a tagtársakat, hogy *semmiféle idegen ívre ne írják alá a nevüket*, nehogy ismét becsapják őket. Kötelessége minden *budapesti* cél-

tudatos tagtársnak a közgyűlésen megjelenni. Aki nem jelenhet meg a közgyűlésen, az *ruhazza szavazatát egy teljesen megbízható, szervezett tagtársra*. Egy-egy tag alapszabály szerint *legfőljebb husz üzletrészt* képviselhet.

A *vidéki* céltudatos tagtársakat főlhívjuk, hogy szintén vegyék ki igazolványukat és válaszszaanak maguk közül teljesen megbízható, öntudatos társakat, akik feljönnek a közgyűlésre és helyettük is gyakorolják a szavazati jogot. Egy ilyen megbízottnak összesen csak husz szavazata lehet.

Ha nem akad elegendő megbízható küldött, akkor *küldjék tagtársaink az általuk aláírt igazolványt a Magyar Vasutas szerkesztőségébe* (VII., Csömöri-ut 28. sz. a.) és az *országos szervezőbizottság* fog megfelelő meghatalmazotról gondoskodni.

Tisztelt tagtársak! Kövessétek ezeket az utasításokat pontosan és lelkiismeretesen. És vigyázzatok, nehogy *idegen elemek* által forgalomba hozott aláírási iverk és meghatalmazások tévutra vezessenek.

Ha mindnyájan megteszszük a kötelességünket, fényes győzelmet aratunk a Konzum közgyűlésen!

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZERVEZŐ-BIZOTTSÁGA.

A XIX. SZÁZAD KÖLTŐI.*

Ne fogjon senki könnyelműen
A húrok pengetéséhez!
Nagy munkát vállal az magára,
Ki most kezébe lantot vesz.
Ha nem tudsz mást, mint eldalolni
Saját fájdalomad s örömed:
Nincs rád szüksége a világnak,
S azért a szent fát felre tedd.

Pusztában bujdosunk, mint hajdan
Népével Mózes bu dosott,
S követte, melyet isten küldé
Vezérül, a lángoszlopot.
Ujabb időkben isten ilyen
Lángoszlopoknak rendelé
A költőket, hogy ők vezessék
A népet Kánaán felé.

Előre hát mind, aki költő,
A néppel tűzön-vízen á!
Átok reá, ki elhajtja
Kezéből a nép zászlaját,
Átok reá, ki gyávaságból
Vagy lomhaságból elmarad,
Hogy, míg a nép küzd, fárad, izzad,
Pihenjen ő árnyék alatt!

Vannak hamis próféták, a kik
Azt hirdetik nagy gonoszan,
Hogy már megállhatunk, mert itten
Az ígéretnek földje van.
Hazugság, szemtelen hazugság,
Mit milliók cáfolnak meg,
Kik nap hevében, éhen-szomjan,
Kétségbeesve tengenek.

Ha majd a bőség kosarából
Mindenki egyaránt vehet,
Ha majd a jognak asztalánál
Mind egyaránt foglal helyet,
Ha majd a szellem napvilága
Ragyog minden ház ablakán:
Akkor mondhatjuk, hogy megálljunk,
Mert itt van már a Kánaán!

És addig? addig nincs megnyugvás,
Addig folyvást küzködni kell. —
Táán az élet, munkáinkért,
Nem fog fizetni semmivel,
De a halál majd szemeinket
Széled, lágy csókkal zárja be,
S virágkötéssel, selyempárnán
Bozsát le a föld mélyibe.

PETŐFI SÁNDOR.

* A márciusi napokban mindenkinek tanulságos figyelemztetés ez a gyönyörű költemény, melylyel a szabadságharc nagy költője a jövőd teendőit szabta meg

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Csömöri-ut 28. sz., I. em., ajtószám 3) minden csütörtökön este 7—8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a Magyar Vasutasnak.

Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsért lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas jogtanácsosa **Kadosa Marcell dr.** (Ó-utca 48., I. em.)

A magyar vasutas-zsirondisták.

(Szerkesztői üzenet „miskolci műhelymunkás”-nak.)

Gyakrabban olvassa mostanában a mi lapunkban is, másutt is azt a szót, hogy «Gironde» és «girondisták». Mi az és miért használjuk most egyszerre ezeket az idegen kifejezéseket?

Megadjuk rá a választ.

A Gironde (olvasd: zsirond) név nagy szerepet játszott a 18. század végén lefolyt nagy francia forradalomban, amely véget vetett a zsaroló, jogtipró királyságnak és megalapította az első francia köztársaságot. A forradalom kezdetén megalakult törvényhozó-testületnek egy pártját nevezték a zsirondnak, e párt tagjait zsirondistáknak. Vezérei e pártnak nagyjából Gironde megyéből kerültek ki és innen nyerte e párt nevét. Volt neki más neve is. A törvényhozó-testület radikális demokrata tagjai ezt a pártot, amely nagy többségben volt, elnevezték «mocsár»-nak (marais), tagjait pedig a mocsár varangyosainak. Sok joggal, amint az alábbiakból ki fog tűnni.

A zsirondisták vezérei ékesszólásukkal éveken át teljesen magukhoz ragadták az uralmat a forradalmi törvényhozó-testületben. Vezérek, Vergniaud, Brissot, Roland, Condorcet, Guadet habzó szónoklatokat tartottak a forradalom jogáról, a nép érdekeiről, de később egyaránt elárulták úgy a népet, mint a forradalmat. Szerették a népet, de csak távolról; lelkesültek a forradalomért, de csak elvben; rajongtak a teljes szabadságért, de csak szónoklataikban. És amikor cselekvésre került a sor, gyáván és kétszínűen viselkedtek. Nemcsak maguk húzódtak az eltökélt cselekvéstől, hanem hátba támadták azokat az eltökélt polgári demokratákat, mint Robespierre, Danton, Saint Just, akik teljes következetességgel akarták biztosítani a forradalom vívmányait.

Örökké ingadozók, habozók voltak és ha a radikális demokrácia erősen szorongatta őket: kétszínűek és képmutatók. Igazi szellemi vezértük egy szellemes szép asszony volt: Rolandné asszony. Ennek a szalonja volt a zsirondisták gyülekezőhelye. Talán innen ered az a kifejezés, hogy: szalon-forradalmárok. A Rolandné asszony szalonjának illatszeres levegőjében érezték csak jól magukat és az igazi demokrácia éles levegőjét nem bírta ki finom, arisztokrata tüdejük. Az elméleteiket jobban szerették, mint hazájuk nagyságát és népük jólétét; az egyén szabadságát nagyobbra becsülték, mint a népszabadság biztosításait.

És amikor a francia forradalom színterén fölépített hatalmas erejével és enerziájával Páris népe, akkor a zsirondisták ijedséggel és undorral fordultak el tőlük és készek voltak inkább elárulni a szabadságot, csak hogy az istenadta «csőcselékkel» ne kelljen közös ügyet vállalniok. És ekkor nagyobb eréllyel fordultak a forradalmi nép ellen, mint valaha az abszolút királyság ellen. Hajlandók voltak megmenteni a királyt, aki a külföldet hívta

segítségül Franciaország ellen, csak hogy ne győzzön a forradalom. Az első zsirondista-minisztérium feje, Dumouriez tábornok meg egyenesen árulást követett el és az osztrák katonaság kezére szolgáltatta a törvényhozó-testület küldötteit, följárlotta segítségét Franciaország ellenségeinek és angol zsoldot fogadott el, csak hogy megbuktassa a francia demokráciát.

Azóta a zsirondista szó a megbízhatatlanság, ingatagság és félszesség kifejezésére szolgál.

Hogy miért bocsátkoztunk ezekbe a történelmi fejtegetésekbe, annak megvan a maga komoly oka. Néhány hét előtt egy új lap látott napvilágot *Vasutasok Lapja* címmel, amelyet állítólag Turtsányi-Breuer, a múlt évi sztrájk 13-as bizottságának tagjai szerkesztettek. Ez a lap első számában Vázsonyi Vilmos képviselőnek egy levelét közli és ebben a levelében Vázsonyi elnevezi a lapot a «Vasutasok gironde-lapjának».

Nagy tisztelettel viseltettünk mindig Vázsonyi Vilmos élelétása és ötletessége iránt. Ezt a tiszteletünket csak megerősítette az a név, amelyre a magyar jakobinus Turtsányiék és lapjukat elkeresztelte.

A vasutasok zsirond-lapja... Vasutas-zsirondisták... Valóban, jobban jellemezni azt az ingatagságot, félszességet, örökös, kétségbeesett kapkodást nem lehet, mint ezzel a kifejezéssel! Nemcsak a múlt eseményei, de a Vasutasok Lapja kiadása és iránya a bizonyítéka, hogy milyen helyes a zsirondista elnevezés választása.

Meggondolás, terv, szervezés, előkészítés nélkül megcsinálták a tavalyi nagy sztrájkot, de igazi zsirondista módra *kiváltságosakat* állapítottak meg és kizárták a harcból és az esetleges győzelemből a szegény népet, a vasuti munkásokat és ideiglenes alkalmazottakat. Amikor erősnek hitték magukat, akkor tulbecsülték erejüket és hallottunk ékesszóló tirádákat, hogy nem engednek, még ha a pokol minden ördögét rájuk szabadítják is. De amikor már elbukott a sztrájk, — amely ilyen vezetés és szervezés mellett el kellett hogy bukjon — akkor viszont megfélemedtek minden önértetükről és elmentek — kegyelmet koldulni. Zsirondisták, igazi zsirondisták!

A francia zsirondisták legnagyobb bűne az volt, hogy az ország egységét meg akarták bontani. Hasonlót cselekszenek a mi vasutas-zsirondistáink is. Ők maguk baklövést baklövésre követtek el. Céltudatos szervezettel alkotni nem képesek. Hiányzik hozzá a tiszta látásuk, önzetlenségük és erélyük. Céltudatos, szilárd, minden üldöztetéssel és veszéllyel diadalmasan dacoló szervezetet a *vasuti munkások* csináltak. És most jönnek a zsirondisták, hogy ezt a szervezetet megbontsák. Tudják nagyon jól, hogy a szervezkedésnek ezidőszent egyedül lehetséges formája a *Magyar Vasutas* köré csoportosulás. És megalapítják az ő szegényes zsirond-lapjukat.

De tovább is mennek. Alig jelent meg lapjuknak két száma, a harmadikban már támadást intéznek ellenünk. Hogy mi «nehezen össze dött filléreinkből alapítottuk a lapunkat». Hogy mi a tulajdonjogot «csak papirosra ruháztuk a vasutasokra». Hogy szervező-bizottságunk egy «politikai párt gyámsága alatt áll» és hogy ezt a bizottságot «a teljes névtelenség homálya fedi». Ahány állítás, mindmennyi — zsirondizmus!

Büszkék vagyunk rá, hogy a *vasuti alkalmazottak alapították és tartják fenn a Magyar Vasutast*. Meg mernék-e mondani vajjon a zsirondisták is, hogy kik adták össze a pénzt az ő lapjukhoz? Mernének arról beszámolni, hogy előfizetőiknek milyen csekély részét képezik vasutasok?

Szervezőbizottságunkat a vasuti munkások bizalmi-férfiai választották és egy országos kongresszus erősítette meg. Bizottságunk

teljesen független mindentől és mindenkitől, csupán a meggyőződése és a szervezkedés érdeke szabják meg az útját. Mernék ugyan-ezt magukról is állítani a zsirondisták, akik — igaz — nem egy, de *több* politikai párt gyámsága alatt állanak?

Az a vád pedig, hogy szervező-bizottságunkat a névtelenség homálya fedi, méltó a zsirondista-lelkiismerethez. Budapesten és a vidéken mintegy félszáz vasuti munkást, közöttük a szervező-bizottság több tagját *rendszabályozták*, mert a szervezkedés érdekében működtek. Exisztenciájuk teljes kockázatásával dolgoznak az összes vasutasok érdekében a szervező-bizottság tagjai. Örökké fejük fölött a rendszabályozás Damokles-kardja — és a zsirondisták szemükre hányják, hogy nem mennek önként a vágóhídra! Erősen kell türtőztetnünk magunkat, hogy ne illessük ezt a zsirondista morált azzal a jelzővel, amelyet megérdemelne.

... Elmondtuk, miskolci munkástársunk, mindazt, amit *egyelőre* szükségesnek tartottunk elmondani. De a zsirondisták félszkelődése ne ejtse se őnt, se a többi céltudatos és becsületes vasuti alkalmazottat kétségbe. Az *egyöntetű, hatalmas és győzelmes vasutas-szervezet azért meglesz*. Dacára a zsirondisták föllépésének. Ha nem lehetett megalakítani velük, akkor meglesz *nélkülük* és ha kell, *ellenük*.

Vázsonyi Vilmosnak, a magyar Robespierrenek pedig köszönjük, hogy figyelmeztetett bennünket a vasutas-zsirondistákra...

INNEN-ONNAN.

Hogyan bánnak Oroszországban a munkásokkal. Lodz, orosz-lengyelországi nagy iparosvárosban a sztrájkoló munkásokra az önkényuralom rábocsátotta állatias, vad katonáit. Hogy ezek milyen szivrepesztő kegyetlenségeket követtek el, arról a berlini *Vorwärts*-nek a következő híre számol be:

A Poznanszki-gyárban asszonyok és gyermekek csoportosultak az udvaron. Az igazgató felszólította őket, hogy távozzanak és minthogy senki sem engedelmeskedett neki, megszóllaltatta a gőzszipokat. Csakhamar *részeg* kozákok rontottak be a gyár udvarára s irgalmatlanul *lekasabolták, összetiporták és véresre verték az asszonyokat és a gyermekeket*. A kapukat bezárták s az egyik oldalról a kozákok üzték a szegényeket, a másikon pedig mély tó terült el előttük, úgy hogy menekülésre még csak gondolni sem lehetett. A kozákok lovai *négyszázhatvan asszonyt és gyermeket tiportak le* s ezek közül tízenegyen meghaltak és sokan veszedelmesen megsebesültek. Az emberek egy részét belekergették a tóba és ott hatan a vízbe fultak, a többi megmentették. *Egy munkásasszony a kozákok lábai alatt gyermekeit szült*.

Csoda-e, ha ilyen embertelenségek ellen a legvéresebb lázadás tör ki?

Kedélyes börtön. A kaliforniai Saint-Quentinben egy börtön van, ahol kedélyes élet folyik. A börtönigazgató, aki régebben vámhivatalnok volt, a vagyonosabb foglyokat a börtönőrök tudta nélkül ismételtén kibocsátotta celláikból és meghívta lakására, ahol hajnalig szottak lakmározni. Amikor az egyik börtönőr panaszkodott e miatt, azonnal elbocsátották. A cellákban a legkülönbébb luxuscikkek találhatók: illatszerek, fegyverek, kártyák, sakkjáték, melyeket a megvesztegetett börtönőrök csempészték a cellákba. Több rabnál nagyobb mennyiségű mérget, nagy kosarakat tele pálinkával, borral és konyakkal és mindenféle izletes falatokat találtak. Némely rabnak külön cellakulcsa is volt, melynek segítségével éjszaka eltávozhattak és ellátogathattak jóbarátaihoz. Természetesen akadtak olyanok, akik megfélemedtek a hazatérésről. Nemrégiben egy csekélység miatt vizsgálatot indítottak a börtönigazgató ellen és ez alkalommal kiderültek a visszaélések.

A munka harcmezején. Nagy bányászercsétlenség történt hétfőn a Guttmann testvérek *drepkovai* köszénbányájában. Az egyik tárnában összegyűlemlt bányalég felrobbant. Az ott dolgozó huszonnyolc munkás közül *tíz szörnyet halt, négy*

pedig oly súlyosan megsérült, hogy kettő még mentés közben meghalt és a másik kettőnek az állapota reménytelen. — Ugyancsak hétfőn hozta a táviró Északamerikából azt a borzalmas hírt, hogy a Grover-féle cipőgyárban kazánrobbanás következtében tűz ütött ki, melynél számos ember életét veszítette. Eddig 25 holttestet találtak meg. Nem tudják, hogy van-e még több halott a romok közt. A sebesültek száma ötven. A halottak számát még nem állapították meg. Kedden már az a hír jött, hogy addig 60 holttestet találtak meg. Egy gyári hivatalnok nyilatkozata szerint lehet, hogy 100 ember veszett oda. — Mennyi vér áztatja a munka harcmezéjét! És mi érte a jutalom: — egy élet, telve szenvedéssel és nélkülözéssel!

Öngyilkosság a telefonnál. A telefon hasznát és fontosságát a mindennapi életben mindenki tudja és tapasztalta. Egy Saunders nevű amerikai vasuti hivatalnok azonban nem elégedett meg a telefon eddigi szolgálataival, hanem egy egészen új, mindenestre nagyon különös célra használta fel. Öngyilkossági szándékából nagy mennyiségű ópiumot vett be és amikor azután halálát közölni érezte, a telefonhoz vánszorgott, felcsengedte gazdaasszonyát, tudtára adta, hogy öngyilkos lett és egyúttal megtette utolsó intézkedéseit. Az asszony sürgető felszólítására, hogy kiáltson segítségért, az öngyilkos hivatalnok így felelt halk, nyöszörgő hangon: «Már késő: a fájdalomtól már lábaimon sem tudok állni; Isten vele!» Mire a gazdaasszony az orvost Saundershez küldte, az már kisenvedett.

Vasuti munkások márciusi estéje. Jól látogatott kedélyes estélyt tartottak a budapesti vasuti munkások a József főherceg-szálloda termeiben vasárnap, e hó 19-én a márciusi napok emlékére. A nap jelentőségét Pfeifer Sándor méltatta és nagy lelkesedést keltettek a szavai, amikor a jövő küzdelmeket aposztrofálta. Erdélyi Károly a Kovácsok sztrájk-ját szavaltta el a jelenvoltak kitörő tetszése mellett, majd néhány humoros előadással járult hozzá a vidám hangulat gyarapításához. A bádógosok kitűnő dalárdája több forradalmi dal precíz elénekelésével érdemelte ki a hallgatóság őszinte tapsait. Az emelkedett lefolyású emlék-ünnepély késő éjjel ért véget.

Magyarok kivándorlása az Egyesült-Államokba. A kormány által segélyezett kivándorlási közlöny ezeket írja a magyarok bevándorlásáról az Egyesült-Államokba:

«Valóban ijesztő nagy mérveket kezd ölteni a magyar kivándorlás. Isten a megmondhatója, mivé válik Magyarország, ha ilyen nagy tömegekben vándorol ki a magyar nép. Elszomorító jele ez az otthon uralkodó rossz gazdasági viszonyoknak. Január 31-én az Ultonia hajó hozott 1716 magyar kivándorlót. Az ugyanazon nevezett napon érkezett «Kroonland» hajónak Antwerpenből ide szállított 1166 utasai háromnegyedrészen főgyökeres magyar népből állottak és nyomban rá a legközelebbi napon a «Slavonia» érkezett meg Fiuméből 1639 magyar bevándorlóval. A bevándorlási hatóságot is megdöbbentette a magyaroknak ezen szokatlanul tömeges érkezése és mindazokat, akik nagyobb csoportokban indultak egy és ugyanazon végcél felé, azon gyanu alatt, hogy mit szegődött munkások érkeztek, visszatartotta behatóbb vizsgálat végett. Ez ugyan fölösleges félelem. Nem érkezett ezek közül egyetlen egy sem, mint szegődött munkás az Egyesült-Államokba, hanem mindannyian azért jöttek, hogy itt, hol a munkát jobban fizetik, mint otthon, munkásság és takarékoság által vagyoni helyzetükön segítsenek. A bevándorlók mindegyike oda nyilatkozott, hogy Magyarországon még a legszerényebb viszonyok közt is lehetetlenné vált a megélhetés és ha ez még tovább is így tart, akkor maholnap több magyar lakója lesz az Egyesült-Államoknak, mint Magyarországnak. Az érkezettek legnagyobb része magyar, de igen sok közöttük a felsőmagyarországi tót, a délvidéki oláh és szerb, valamint a Tolna-, Vas-, Sopron- és Moson megyei sváb.»

Igy panaszkodik a kormány lapja. Pedig a kormány maga is megtett mindent, hogy az ő alkalmazottjai meg ne tudjanak élni. Példa rá a vasuti munkások. Csak nemrég írtuk meg, hogy egyedül a ferencvárosi pályaudvar munkásai közül 18 hagyta

itt egyszerre az országot és vándorolt az újvilágba. Olyan 18 vasuti munkás, aki a munkából lépett ki és úgy lett kivándorló, mert nem tudott megélni az irgalmatlanul csekély keresetéből!

Vágány nélküli közuti vasut. Berlin közelében, Johannisthal és Vleder-Schönewe de állomás közt nemrég forgalomba helyezték az első vágány nélküli villamos közuti vasutat. A kocsik óránként 15 kilométer sebességgel haladnak. Hasonlítanak a közönséges társaskocsikhoz és az áramot a felső vezetékből kapják. Miután nincsenek vágányhoz kötve, a szembe jövő kocsik elől kitérhetnek. A vasuti pályatesten átvezető feljárón minden nehézség nélkül mennek fel.

Mennyi szeszes italt fogyasztanak Magyarországon és Ausztriában? A következő statisztikai adatok mutatják, hogy mennyi bort, sör és szeszt fogyasztanak el egy év alatt fejenként a monarchiánk lakosai:

	Bor	Sör	Szesz
	literekben		
Magyarország	15	73	100
Alsó-Ausztria	23	114	38
Felső-Ausztria	—	133	03
Salzburg	—	203	09
Stájer	43	67	07
Karinthia	01	64	25
Krajna	29	12	01
Tengerpart	56	10	02
Tirol és Voralberg	86	44	03
Csehország	07	144	70
Morvaország	8	90	80
Szilézia	—	62	110
Galicia	—	15	75
Bukovina	—	17	60
Dalmátország	125	—	03

E fentebbi számokban nem foglaltatik benn az almabor, körtebor stb. nem szőlőbor. A szesznél pedig nemcsak a megivott, hanem az ipari célokra felhasznált mennyiség is be van számítva.

Éjféli után. A későn és kissé pityókosan hazatérő férj és feleség között ez a mélybölcsességű párbeszéd folyt le:

Asszony: Miért jöttél fel akkora lármával a lépcsőn?

Férj: Lelkem, ha benned is volna két liter sör, három liter bor és egy kupica pálinka, szeretném látni, hogy te hogyan kerülsz fel a lépcsőn.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk legközelebbi száma pénteken, e hó 31-én jelenik meg. Lapzárás kedden este. Amely küldemény azután érkezik hozzánk, csak a következő heti számba jöhet. Kérjük olvasóinkat, hogy a lapnak szánt közleményeket csak a papiros egyik oldalára és olvashatóan írják. Névtelen küldemények a papirkosárba vándorolnak.

T. Pál Budapest. Önnek igaza van: a V. L. Mindenféle rovatának első hire kétségtelenül megfizetett reklám. Ami tisztességtelen dolog. Tisztességes lap hirdetést csak a hirdetési rovatban közöl és azért sem vállal a szerkesztőség felelősséget. A szövegrészét a lapnak becsületes redakció nem bocsátja áruba. De hát ez izlés dolga. A «Mindenfélének» kezdik és a vezércikknek végzik az áruba bocsátást.

Kaposvár, Budapest, Szolnok. Igen, azoknak is kijár a Konzum közgyűlésére szóló új, kékszinű igazolvány, akik kivették a régi, fehér igazolványt. A régit egyszerűen ell kell dobní.

K. p. u. fűtőház. Kellemetlensége lehetnek a dologból, azért nem közöljük.

Keleti kocsiműhely. Tisztességtelen és piszkos dolog, hogy akad önök között olyan munkás is, aki munkástársának kölcsönadott pénzzel embertelenül uzsoráskodik, vagy a konzum-pénz átváltásánál szed uzsora-kamatokat. Elvárjuk, hogy ez a szerkesztői üzenet elegendő lesz arra, hogy ez az aljas uzsora-üzérkedés megszűnjön. Ha nem, módunkban lesz rövid uton és erőiesen véget vetni annak a csuf mesterségnek!

Famunkás, Hatvan. Önnek teljesen igaza van beküldöttjével. Osztjuk a nézetét. De mivel abban a «Saskörben» mindenféle szakmabeli fordul meg, semmi haszna, ha a Magyar Vasutasban teszszük közzé levelét. Küldje be a Népszavának és ha ott leközlík, azt megtudják az érdekeltek is és meg lesz a kellő haszna.

Levelezések-et a jövő számban közöljük.

Kiadóhivatali üzenet.

Felülfizetések: A márc. 19-iki kedélyes estélyen felülfizettek: Banay felvigyázó — 40 fill.; M. Balázs — 20 fill.; Garai-utcai szép asszony — 20 fill. A lap-alapra fizettek: Vas- és fémmunkások működvelő asztaltársasága 5.— kor.; Iglói munkás 1.20 kor.; Jókedvű W. 2.— kor.; Orbán — 76 kor.; Múlató kompánia — 90 kor.; 3 b. tag 2.— kor.; Báró Baldácsy — 20 kor.; Itt-ott 1.70 kor.; Keleti kocsiműhely 18.80 kor.; Keleti műszak. 5.30 kor.; Keleti pályafentartás 1.90 kor.; Nyug. műhely 10.50 kor.; Északi műhely 6.20 kor.; Józsefvárosi pályafentartás 6.90 kor.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Birauz Döme könyvnyomdája Budapest, VII., Amazon-u. 6—8

HIRDETÉSEK.

Csere.

Mely lakatos óhajt PECSRE géplakatossal cserélni? — A cím a Magyar Vasutas kiadóhivatalában található meg.

Örökségekre

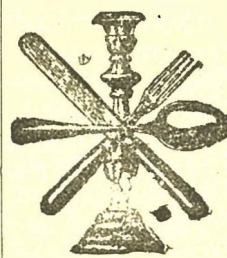
kölcsönt adok, sőt azokat meg is veszem még akkor is, ha azok haszonélvezeti joggal vannak egybekötve. Cím:

SCHWARZ FRIGYES

VII., Hernád-utca 11., I. em., 7.

Legszebb nász- és alkalmi ajándék!

Egy amerikai gyorsfőző vagy egy háztartási mérleg **INGYEN.**

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világ-hírű s kiválóságukért általánosan kedvelt mexikói ezüst-áruimat és pedig:

6 db mexikói ezüst asztali kését, 6 db mexikói ezüst evővillát, 6 db mexikói ezüst evőkanalat, 12 db mexikói ezüst kávéskanalat, 6 db kiváló desszertkést, 6 db kiváló desszertvillát, 1 db mexikói ezüst levesmerítő kanalat, 1 db mexikói ezüst tejmerítőt, 2 db elegáns szalon asztali gyertyatartót

46 darab összesen csak 6 frt 50 kr.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfőzőt vagy egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségeért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés utánvétellel történik az európai raktárból:

SCHEFFER D. SÁNDOR

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3/I sz.

Kávéház-átvétel.

Van szerencsém a Keleti pályaudvar alkalmazottainak tudomására hozni, hogy a Csömöri-ut 3. sz. a. levő **BENKŐ-KÁVÉHÁZAT** átvettem s azt a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezve

APPONYI-KÁVÉHÁZ

cím alatt tovább vezetem.

Pontos kiszolgálás. Naponta kitűnő zene. Számos látogatást kér

Riegelhaupt József, kávé.

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.